

Tisková zpráva, 1. září 2025

Český systém finanční podpory vysokoškoláků: slabý, děravý, zastaralý

Pro předvolební diskuse think-tank IDEA představuje policy-brief věnovaný systému finanční podpory vysokoškolských studentů v České republice. Ten je ve srovnání s většinou vyspělých zemí velmi slabý, špatně zacílený a jeho modernizace přehlížena. Studie popisuje slabiny českého systému, prezentuje návrhy jeho změn, a také shrnuje, co v tomto ohledu slibují programy politických stran a hnutí.

Hlavní slabinou českého systému finanční podpory vysokoškolských studentů je extrémně nízká úroveň přímé finanční podpory a velmi plošná nepřímá podpora přes rodiče, která necílí na ty, kdo ji nejvíce potřebují. Nepřímá podpora je poskytována převážně prostřednictvím daňových úlev rodičům. Většina forem podpory navíc končí skokově, například při dosažení 26 let věku, přestože mnoho studentů dnes studuje i déle.

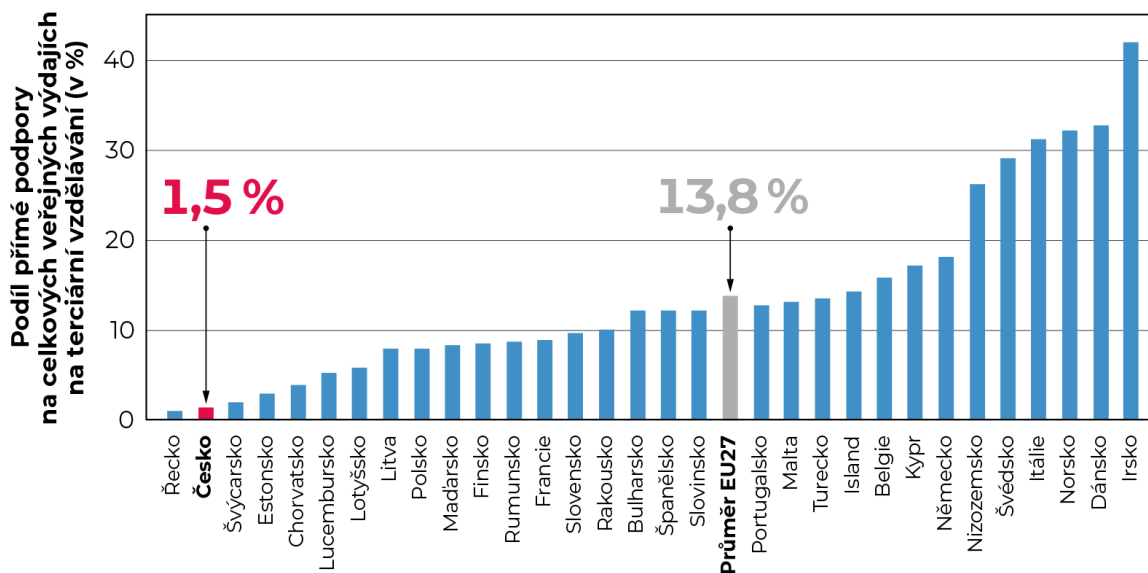
Slabá a špatně cílená podpora studentů vede k tomu, že šance na vysokoškolské vzdělání jsou v Česku silně podmíněny vysokoškolským vzděláním rodičů a jejich ochotou potomka při studiu finančně a jinak podporovat. Slabý systém navíc přispívá k vyššímu podílu výdělečné činnosti při studiu, delší době studia a častému nedokončování, což je nákladné jak pro studenty, tak pro stát a daňové poplatníky. Česká republika tím zároveň přichází o vzácné talenty, které by mohly přispívat k rozvoji společnosti i ekonomiky.

„Navzdory tomu, že je český systém finanční podpory vysokoškoláků slabý a zastaralý, společenské, odborné i politické vnímání potřeby jeho systémové reformy je dlouhodobě nízké. Politické strany a hnutí tomuto tématu ve svých volebních programech věnují pozornost okrajovou nebo žádnou,“ upozorňuje spoluautor studie Daniel Münich na dlouhodobou neochotu k reformě.

Modernizace českého systému finanční podpory je velmi žádoucí. Měla by spočívat ve zvýšení podílu přímé podpory studentům a jejím lepším zacílení na ty se sociálně-ekonomicky slabším rodinným zázemím. Podpora by měla být pravidelně valorizována v návaznosti na růst mezd a životních nákladů a doplněna o lepší dostupnost studentského bydlení. V případě omezení na straně financí se nabízí zavést samo–

financovatelný systém vratné finanční podpory ve formě regulovaných vratných grantů nebo půjček.

Intenzita přímé veřejné podpory vysokoškoláků v Česku patří k nejnižším v rámci EU27

Zdroj: Eurostat

Více v Policy Briefu IDEA:

Český systém finanční podpory vysokoškoláků: slabý, děravý, zastaralý

Ke stažení na <https://idea.cerge-ei.cz/>

IDEA CERGE EI
PROJEKT EKONOMICKÉHO ÚSTAVU AKADEMIE VĚD ČR

Celý text policy briefu k dispozici [zde](#).

Kontakt na autory studie:

Daniel Münich, +420-224 005 175, daniel.munich@cerge-ei.cz

Jiří Slabý, jiri.slaby@cerge-ei.cz

Administrativní kontakt pro média:

Eva Peňázová, eva.penazova@cerge-ei.cz, +420 - 602 698 440

IDEA při CERGE-EI, Politických vězňů 7, Praha 1, idea@cerge-ei.cz

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) při Ekonomickém ústavu AV ČR, v. v. i. je nezávislý akademický think-tank zaměřující se na analýzy,

vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii. IDEA je projektem Ekonomického ústavu Akademie věd České republiky, který spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (CERGE) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI.

